

Assistentiehonden

Juridische mogelijkheden

Renske Imkamp

De Graaf aan de Kade Advocaten

Wat ga ik vertellen?

01 Opdeling zorgwetten

02 Assistentiehonden
Zorgverzekeringswet (ADL)

03 Assistentiehonden Wmo/Jeugdwet
(PTSS/ASS)

04 Tips voor aanvragen en procedures

05 Opinie: wat is er nodig voor betere
mogelijkheden vergoeding?

06 Vragen?

Opdeling zorgwetten

- **Zorgverzekeringswet:**

- Wie: zorgverzekeraar (basispakket)
- Doel: Therapie/behandeling
- Hulpmiddelen
- Blindengeleidehond, signaalhond, ADL-hond, PTSS/ASS-assistentiehond (?)

- **Wet maatschappelijke ondersteuning/ Jeugdwet**

- Wie: gemeenten
- Doel: zelfredzaamheid & participatie
- Maatwerkvoorzieningen
- PTSS/ASS-assistentiehond (?)

ADL-assistentiehond

Het verhaal van Jacqueline en Rolfy

- **Situatie Jacqueline**
- **ADL-assistentiehond gevraagd voor:**
 - Ongeplande zorgmomenten: spasmes, alarmeren, spullen oprapen;
 - Geplande zorgmomenten: aankleden, deuren, boodschappen, was, lichtknopje.

Aanvraag verzekeraar, afwijzing en heroverweging, klacht SKGZ

Hoe beoordeelt verzekeraar aanvraag?

ADL-assistentiehond

- Regelgeving: hulpmiddel ter compensatie van beperking gebruik hand en arm
- Alleen als je er 'redelijkerwijs op aangewezen' bent:
 1. Zorgbehoefte: medische noodzaak?
 2. Adequaatheid: geschikt?
 3. Doelmatigheid: niet onnodig duur?
- Jacqueline: SKGZ, positief advies ZIN

“

ADL-assistentiehond:

Zorgbehoefte

+

Adequaatheid

+

Doelmatigheid

Welke assistentiehonden in de Zvw?

Functiegerichte omschrijving

‘Uitwendige hulpmiddelen gerelateerd aan stoornissen in:

- hoorfunctie’ (signaalhond)***
- bewegingssysteem’ (ADL-hond)***
- visuele functie (blindengeleidehond)***

Discussiepunt: kan assistentiehond voor psychische klachten in de Zvw worden opgenomen?

PTSS-assistentiehond

Het verhaal van Edwin en Sjiera

- **Situatie Edwin**
- **PTSS-assistentiehond gevraagd voor: zelfredzaamheid en participatie**
- **Wmo-aanvraag bij gemeente, bezwaar, beroep, hoger beroep**

Hoe beoordeelt gemeente aanvraag?

PTSS/ASS-assistentiehond

- Wmo /Jw: passende individuele voorziening, compenserend, maatwerk
- Let op: ook voor mensen in Wlz
- Stappenplan van onderzoek
- Goedkoopst adequate voorziening
- Door huidige rechtspraak: enige passende oplossing?
- Edwin: jarenlange procedure

“

PTSS-assistentiehond:

Individuele situatie

+

**Goedkoopst adequate
voorziening**

+

**Enige passende
oplossing?**

Rechtspraak PTSS/ASS-assistentie honden

- **Rechtspraak gaat alle kanten uit**
- **Duidelijk: ‘therapeutisch doel’ is geen goede afwijzingsgrond**
- **Meerdere rechtbanken: wetenschappelijke grens in Wmo lager**
- **Wisselende rechtspraak over te weinig/genoeg wetenschappelijk bewijs**
- **Moet gemeente ook kosten aanschaf en onderhoud hond vergoeden?**
- **Overig: klachten over weigering toegang assistentiehond bij College voor de Rechten van de Mens**

Het verhaal van Larissa en Skip

- **Situatie Larissa**
- **ASS-assistentiehond gevraagd voor: participatie (overbrugging wachtlijst beschermd wonen)**
- **Wmo-aanvraag gemeente, bezwaar, beroep, hoger beroep**
- **Hoger beroep: rechters bepalen dat gemeente Skip moet vergoeden**

Huidige lijn hoogste rechter (CRvB)

- CRvB 22 februari 2024: PTSS-assistentiehond hoeft niet onder Wmo te worden vergoed, omdat in de Zvw de bewuste keuze is gemaakt deze kosten niet te vergoeden (wegens gebrek aan voldoende wetenschappelijk bewijs).
- CRvB baseert zich op brief van Minister (volgende dia)
- Kortom: op dit moment volgens CRvB nergens een wettelijke basis voor assistentiehond bij psychische problemen
- ‘Deur op kier’: *’Dit laat onverlet dat het het college wel vrij staat toch een maatwerkvoorziening te verstrekken als dat in een individuele situatie als het meest aangewezen wordt ervaren’*

Brieven Minister voor Langdurige Zorg en Sport

- Eerste brief: 5 juli 2023:

‘(...) De therapie-, epilepsie- en PTSS-hond behoren niet tot het verzekerde basispakket omdat de effectiviteit van deze hulphonden op dit moment onvoldoende wetenschappelijk bewezen is. Het voldoet niet aan de stand van wetenschap en praktijk.’

‘Gemeenten kunnen een aanvraag voor een hulphond afwijzen, omdat onvoldoende wetenschappelijk is aangetoond dat de hond een toegevoegde waarde heeft om beperkingen in zelfredzaamheid/participatie weg te nemen. Als een gemeente een hulphond ondanks dit gegeven als maatwerkvoorziening toekent, behoort tot de gemeentelijke beleidsvrijheid. (...)’

Brieven Minister voor Langdurige Zorg en Sport

- Tweede brief: 25 maart 2024 (eigen onderstreping):

‘(...) Anderzijds, als uit het Wmo-onderzoek blijkt dat de hulphond de enige passende oplossing is, dan zal de gemeente deze in de regel toekennen.

Kortom, het is niet zo dat gemeenten een aanvraag om een assistentiehond per definitie mogen afwijzen. Als de aanvrager het niet eens is met een besluit dan is bezwaar en beroep mogelijk.’

Mogelijke kritiek op huidige rechtspraak

- 1) Is het wel zo dat Wmo niet voorziet in voorziening die in andere wet bewust wordt uitgesloten? (vangnetfunctie Wmo)
- 2) Assistentiehond bij psychische problematiek heeft grote samenhang met Wmo-voorziening voor begeleiding (doel is ook alleen participeren en niet vervanging lichaamsfunctie), anders dan de assistentiehonden voor lichamelijke problematiek.
- 3) Regeling zorgverzekering kent alleen hulpmiddelen voor lichamelijke problematiek. Zorginstituut: *‘In geval van psychiatrische hulphonden geldt dat deze onder geen enkele functiegerichte omschrijving in de Rzv vallen én dat de effectiviteit niet is bewezen.’*

Tips

- **Ook bijbehorende voorzieningen in Wmo (Connect Carrier)**
- **Stuur uitgebreide brieven behandelaar/begeleider mee over participatiedoelen en licht bewijs toe**
- **Ook in huidige rechtspraak: deur op een kier**
- **Leg uit: gemeente hoeft niet bang te zijn voor ‘precedentwerking’**
- **Pas kosten maken na eerste besluit!**

Opinie: wat is nodig voor betere mogelijkheden vergoedingen?

1. **Duidelijk kader certificering (waarborgen kwaliteit)**
2. **Duiding bij wetenschappelijk onderzoek (voor 'leken')**
3. **Mening: erkenning nodig dat assistentiehond voor psychische klachten het beste bij de Wmo/Jw past**

Vragen?

imkamp@gadk.nl
020 676 66 90

